

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Köktürk dönemi metinlerinden hareketle Orhun Türkçesinin ses, şekil ve cümle özelliklerinin öğretilmesi.

Dersin İçeriği

Köktürk alfabesi ile yazılmış metinler üzerinde çeviri yazı, günümüz Türkçesine aktarma ve inceleme çalışmaları; Köktürkçenin ses, şekil ve cümle bilgisi özellikleri ile bunların metinler üzerinde incelenmesi.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1 ERGİN, Muharrem, Orhun Abideleri, İstanbul, 1982. 2 TEKİN, Talat, Orhon Türkçesi Grameri, İstanbul, 2003. 3 TEKİN, Talat, Orhun Yazıtları, Ankara, 1988. 4 ORKUN, H. N., Eski Türk Yazıtları, TDK, Ankara, 1987. 5 AKSAN, Doğan, En Eski Türkçenin İzlerinde, Orhun ve Yenisey Yazıtları Üzerinde Sözcükbilim, Anlambilim ve Biçembilim İncelemelerinin Aydınlatıldığı Gerçekler, İstanbul, 2000. 6 BARUTCU Özönder, F. Sema, “Eski Türklerde Dil ve Edebiyat”. Türkler, c. 3, 2002. 7 GABAİN, A. Von, Eski Türkçenin Grameri. (Çeviren: Mehmet Akalın), TDK, Ankara, 2000. 8 ALYILMAZ, Cengiz, Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu. Ankara, 2004

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatma yöntemi, örnek okuma ve uygulama çalışmaları

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Akademik makalelerden yararlanılabilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Yardımcı öğretim elemanı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Neşe Erenoğlu

Program Çıktısı

1. Köktürk dönemi metinlerinden hareketle Orhun Türkçesinin ses, şekil ve cümle bilgisi özelliklerini kavrayabilir.
2. Köktürk dönemine ait metinlerin bu döneme ait olup olmadığını anlayabilir.
3. Köktürkçenin ses ve şekil bilgisi özelliklerinin Uygur Türkçesi ve Çağdaş Türkiye Türkçesinden ayrılan yönlerini fark edebilir.
4. Köktürk dönemine ait orijinal metinleri okuyabilir.
5. Köktürk dönemine ait metinleri Türkiye Türkçesine aktarabilir.

Hazırlık		Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
Sıra	Bilgileri				
1			Anlatma yöntemi	Orhun dönemi hakkında genel bilgiler	
2			Anlatma yöntemi, örnek uygulama	Köktürk alfabesi ve özellikleri	
3			Anlatma yöntemi, Kaynak Tarama	Orhun Türkçesiyle yazılmış eserler ve bu eserler üzerinde yapılan çalışmalar	
4			Örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Seçilmiş orijinal metinler üzerinde okuma ve transkripsiyon çalışmaları	
5			Örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Seçilmiş orijinal metinler üzerinde okuma, transkripsiyon ve çeviri çalışmaları	
6			Örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metin üzerinde okuma, transkripsiyon, çeviri ve fonolojik tahlil çalışmaları	
7			Örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metin üzerinde okuma, transkripsiyon, çeviri ve fonolojik ve morfolojik tahlil çalışmaları	
9			Örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metin üzerinde okuma, transkripsiyon, çeviri ve fonolojik ve morfolojik tahlil çalışmaları	
10			Örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metin üzerinde okuma, transkripsiyon, çeviri ve fonolojik tahlil çalışmaları	
11			Örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metinden hareketle Orhun Türkçesinin genel gramer özellikleri	
12			Anlatma yöntemi, örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metinden hareketle Orhun Türkçesinin genel gramer özellikleri	
13			Anlatma yöntemi, örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metinden hareketle Orhun Türkçesinin genel gramer özellikleri	
14			Anlatma yöntemi, örnek okuma ve uygulama çalışmaları	Metinden hareketle Orhun Türkçesinin genel gramer özellikleri	
15			Soru-cevap	Genel değerlendirme	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	7	2,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	2	2,00
Ara Sınav Hazırlık	3	2,00
Final Sınavı Hazırlık	3	2,00
Teorik Ders Anlatım	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Vize	40,00
Final	60,00

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü / ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22
Ö.Ç. 1	5	5	5		5	5									5							

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22
Ö.Ç. 2	5	5	5		5	5								5								
Ö.Ç. 3	5	5	5		5	5								5								
Ö.Ç. 4	5	5	4		5	5								4								
Ö.Ç. 5	5	5	5		5	5								5								

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türklük bilimi kavramını tanımlayabilir, özelliklerini ve tarihî gelişimini açıklayabilir.
- P.Ç. 2 :** Türk dünyası kavramının tarihî gelişimi ve coğrafi sınırlarını bilir, Türk dünyasını oluşturan toplulukların tarihleri, günümüzdeki durumları ve bunların sosyo-kültürel ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 3 :** Dil kavramını her yönüyle bilir, dilin incelenme yöntem ve disiplinlerini (dil bilimi, dil bilgisi, filoloji) tanıır ve çağdaş dil bilimi verileriyle Türk dilini inceleyebilir.
- P.Ç. 4 :** Çağdaş Türk dünyasının, yönere göre güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı ve kuzeydoğu şeklinde sınıflandırılan lehçe gruplarını ve edebiyatlarını tanıır ve bu grupların dil ve edebiyat açısından ayırt edici özelliklerini bilir.
- P.Ç. 5 :** Türk dili tarihini, ilk yazılı belgelerden çağdaş Türk lehçelerinin ortaya çıkışına ve günümüzdeki durumuna kadar olan dönemlerini kronolojik olarak ve eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 6 :** Tarihî Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Köktürk, Uygur, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 7 :** Çağdaş Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Latin, Kiril, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 8 :** Çağdaş Türk lehçelerinin ağızları hakkında bilgi sahibi olur, bu ağızlardan derlenen veya bu ağızlarla yazılan metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 9 :** Çağdaş Türk lehçeleri arasında aktarma yapabilir.
- P.Ç. 10 :** Çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatlarının tarihî dönemlerine ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 11 :** Çağdaş Türk edebiyatlarına ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 12 :** Türk boylarının sahip olduğu kültürel değerler ve halk edebiyatı ürünleri ile ilgili konularda gerekli bilgi, birikim ve duyarlılığa sahip olur.
- P.Ç. 13 :** Alanıyla ilgili gelişmeleri izler, problemleri tespit eder, bu problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar, bu verilere göre sonuçları yorumlar ve gerektiğinde yaptığı çalışmaları ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşarak meslekî konulara katkıda bulunur.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri yaşam boyunca; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 15 :** İlgi alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde iletişim kurabilir ve böylece sahip olduğu bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- P.Ç. 16 :** Disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Beşeri bilimler alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 19 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 20 :** Sanat ve spor konularına ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 21 :** Bilgisayar yazılımlarını ve iletişim teknolojilerini alanının gerektirdiği düzeyde kullanır.
- P.Ç. 22 :** Bir veya birden fazla yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- Ö.Ç. 1 :** Köktürk dönemi metinlerinden hareketle Orhun Türkçesinin ses, şekil ve cümle bilgisi özelliklerini kavrayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Köktürk dönemine ait metinlerin bu döneme ait olup olmadığını anlayabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Köktürkçenin ses ve şekil bilgisi özelliklerinin Uygur Türkçesi ve Çağdaş Türkiye Türkçesinden ayrılan yönlerini fark edebilir.
- Ö.Ç. 4 :** Köktürk dönemine ait orijinal metinleri okuyabilir.

Ö.Ç. 5 : Köktürk dönemine ait metinleri Türkiye Türkçesine aktarabilir.